

119

MINISTRIES

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

Antwoorden aan Atheïsten: Het Begrijpen van de Toets op Overspel (Numeri 5:11-31)

Atheïsten, radicale feministen en andere critici van de Bijbel beweren vaak dat de Bijbel misogynistische boventonen heeft. Dat wil zeggen dat de Bijbel sterk bevooroordeeld is tegen vrouwen.

Er wordt beweerd dat de schrijvers van de Bijbel vrouwen enkel zagen als bezit en minder waardevol dan mannen. Ter ondersteuning van deze bewering wordt vaak een passage uit Numeri 5:11-31 aangehaald. Dit is een bijzondere passage over een ritueel proces dat moet worden uitgevoerd als een man vermoedt dat zijn vrouw overspel heeft gepleegd.

De details van deze passage roepen veel vragen op over de behandeling van vrouwen in de Bijbel. Geleerde Richard Davidson merkt op:

Feministen halen deze wetgeving vaak aan als hun bewijs dat het Oude Testament een seksistische karakter heeft.

-Dr. Richard Davidson, “Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament,” blz. 353

Feministen beklagen zich over deze passage omdat een vrouw daar wordt gedwongen om een vernederende beproeving te ondergaan, simpelweg om de jaloerse woede van haar man te stillen, die enkel wordt veroorzaakt door zijn ongegronde vermoedens. Uit deze passage komen veel bezwaren naar voren die de ethiek van de Bijbel in twijfel trekken. Deze passage werpt ook een probleem op met betrekking tot abortus, wat we ook in deze studie zullen behandelen.

Maar voordat we deze passage gaan behandelen, als je onze studie [“Is de Bijbel Misogynistisch?”](#) nog niet hebt bekeken, dan raden we je aan om daarmee te beginnen. In die studie geven we een uitgebreid overzicht over hoe de Bijbel naar vrouwen kijkt en wat de basis vormt voor onze andere studies in deze serie.

Om te beginnen geven we een korte samenvatting van Numeri 5:11-31.

- Deze wetten behandelen twee mogelijke situaties:
 - Een man vermoedt dat zijn vrouw ontrouw is geweest nadat ze overspel heeft gepleegd. (Numeri 5: 12-14a).
 - Een man vermoedt dat zijn vrouw ontrouw is geweest, ook al heeft ze geen overspel gepleegd. (Numeri 5: 14b).
- In beide gevallen kan de man zijn vrouw voor de Levitische priester brengen om haar te beschuldigen. (Numeri 5:15).
- Belangrijk is dat de man geen bewijs van ontrouw heeft:
 - Meestal, als het gaat om beschuldigingen van overspel, zijn er twee getuigen nodig om iemand legitiem aan te klagen (Deuteronomium 17: 6-7). Dit is een zeer unieke situatie waarbij de enige basis voor het 'proces' het wantrouwen van de echtgenoot is.
 - Omdat er geen getuigen zijn van het vermeende overspel, kan de doodstraf, die gewoonlijk de straf is voor een dergelijke misdaad, niet worden uitgevoerd.
- Aangezien het vermoeden van de echtgenoot niet voldoende is om overspel legitiem te bewijzen, valt het buiten de bevoegdheid van de menselijke rechtbank om een uitspraak te doen. Daarom wordt de zaak in Gods handen gelegd, die Zelf de vrouw zal rechtvaardigen als ze onschuldig is, of de vrouw zal veroordelen als ze wel schuldig is:
 - Ze moet een eed afleggen voordat ze de goddelijke rituele toets ondergaat. De eed verklaart simpelweg dat ze Gods rechtspraak accepteert - dat Hij haar zal rechtvaardigen als ze onschuldig is of haar zal vervloeken als ze schuldig is. (Numeri 5: 19-24)
 - Ze moet het "bittere water" drinken - een mengsel van water met wat stof van de vloer van de tabernakel en wat stukjes perkament. (Numeri 5:17, 23-24)
 - Als ze onschuldig is, dan zal het water haar niets doen, maar als ze schuldig is, zorgt het water ervoor dat haar dij 'wegvalt' en haar lichaam 'opzwelt'. Het water veroorzaakt een 'bittere pijn', het gaat over in haar darmen en doet haar buik opzwellen. (Numeri 5:21-22, 27).

Hoewel deze passage initieel wat problematisch kan lijken, is deze bij nader onderzoek, net als andere wetten in de Torah, feitelijk bedoeld om vrouwen te beschermen. De gerenommeerde geleerde Jacob Milgrom schrijft:

Ironisch genoeg hebben feministen de slechtst mogelijke getuige gekozen [...] haar openbare beproeving was niet bedoeld om haar te vernederen, maar om haar te beschermen, niet om haar te straffen maar om haar te verdedigen.

-Jacob Milgrom, "A Husband's Pride, A Mob's Prejudice," Bible Review 12.4 (1996): 21

Een bezwaar dat vaak naar voren wordt gebracht, is dat de basis voor dit rituele proces onrechtvaardig is: een man die zijn vrouw naar de priester sleept en haar vervolgens dwingt om een 'vernederende' berechting te ondergaan. Waarom? Omdat de man paranoïde vermoedens heeft dat zijn vrouw hem bedriegt? Dat is zo seksistisch!

Maar laten we dit even overdenken. Allereerst, wat zou het alternatief zijn? Moeten onopgeloste vermoedens van overspel gewoon met rust worden gelaten om ze dan binnen het huwelijk te laten doorwoekeren? En als we de zaken gewoon onopgelost laten, wat weerhoudt de man er dan van om gewoon het ergste aan te nemen en van zijn vrouw te scheiden, wat haar dan in een veel slechtere positie zou brengen?

Als deze wet er niet is, kan de deur zelfs openstaan voor misbruik. Een echtgenoot zou bijvoorbeeld zijn vrouw gewoon vals kunnen beschuldigen van overspel, haar reputatie vernietigen en van haar af kunnen komen middels een echtscheiding – opnieuw zou ze daardoor in een veel slechtere positie terechtkomen.

In werkelijkheid biedt deze wet in dit scenario eigenlijk bescherming aan de kwetsbare partij, de vrouw. Hoewel de Torah zeker geen wettelijke opdracht geeft om van je vrouw te scheiden op basis van een verdenking zonder bewijs, zou het een jaloerse of kwaadaardige echtgenoot er niet van weerhouden om verder te gaan dan de Torah en toch van zijn vrouw te scheiden. Een menselijke rechtbank zou een slechte beslissing kunnen nemen door zo'n scheiding toe te staan. Het gebeurt voortdurend. Het gebeurde in de eerste eeuw - we zien dat sommige religieuze leiders beweerden dat mannen om welke reden dan ook van hun vrouw konden scheiden (Mattheüs 19:3). De Misjna geeft een aantal redenen die sommige rabbi's onderwezen om een echtscheiding te rechtvaardigen:

Bet Shammai zegt: een man mag niet van zijn vrouw scheiden, tenzij hij haar schuldig heeft bevonden aan een of ander ongepast gedrag, zoals er staat: "Omdat hij iets ongepasts in haar heeft gevonden". Bet Hillel zegt [dat hij van haar mag scheiden] **zelfs als ze alleen maar zijn eten heeft laten aanbranden**, omdat er staat: "Omdat hij iets ongepasts in haar heeft gevonden". Rabbi Akiva zegt, [hij mag van haar scheiden] **zelfs als hij een andere vrouw mooier vindt dan zij is**, zoals er staat, "komt het te geschieden, dat ze geen gunst in zijn ogen vindt".

-m.Gittin 9.10

Op basis van deze juridische geschillen over de echtscheidingskwestie en de zeer liberale juridische interpretaties van sommige religieuze leiders, begrijpen we hoe verdenkingen van een echtgenoot gemakkelijk kunnen worden aangemerkt om een echtscheiding uit te spreken in een menselijke rechtbank, ook al is de basis voor een dergelijke echtscheiding ongeldig in de ogen van God, zoals we ook leren van Jesjoea (Mattheüs 19:4-9).

Het rituele proces dat in Numeri 5 wordt beschreven, dient dus eigenlijk om de vrouw te beschermen. In plaats van haar lot in de handen te laten van haar man, schrijft de Torah bemiddeling voor om het probleem op te lossen.

Bovendien geeft het de familie een gelegenheid om de naam van de vrouw te zuiveren als ze onschuldig is. Het is inderdaad onredelijk om aan te nemen dat de man gewoon paranoïde is. Zoals de geleerde Victor H. Matthews opmerkt:

Het lijkt onwaarschijnlijk dat deze vermoedens gewoon weer een truc zijn voor de echtgenoot, zoals in Deuteronomium 22:13-14, om zijn vrouw opzij te zetten als die hem niet behaagt. Het is waarschijnlijker dat er privé beschuldigingen tegen hem zijn geuit en er geruchten rondgaan (wat de verklaring in vers 12-13 suggereert), die een publieke schande over zijn huishouden brengen.

-Matthews, Levinson, and Frymer-Kensky, "Gender and Law in the Hebrew Bible," 103-104

Het is dus waarschijnlijker dat de verdenkingen van de man worden opgewekt door de beschuldigingen die privé tegen zijn vrouw worden gedaan en geruchten die binnen de gemeenschap rondgaan. De man kan er dan voor kiezen om zijn vrouw voor een externe bemiddelaar te brengen - dat wil zeggen de Levitische priester - om de zaak op te lossen en de naam van zijn vrouw te zuiveren als ze onschuldig is en zo de sjalom binnen de gemeenschap te herstellen. Deze wet biedt een veel betere oplossing dan dat het lot van de vrouw in de handen zou worden gelaten van een jaloerse echtgenoot.

Bovendien, als ze onschuldig was, zou de vrouw waarschijnlijk het proces *willen* ondergaan. Het is een kans om haar naam te schonen van valse geruchten die binnen de gemeenschap rondgaan en de vrede in haar huis te herstellen. Het 'bittere water' is op zich onschadelijk - het is gewoon stoffig water. Ze doet gewoon een eed van onschuld en drinkt het op, en als er niets gebeurt, wordt ze volledig vrijgesproken. De enige reden waarom ze zich zorgen zou moeten maken, is als ze schuldig is. Dan zal God een bovennatuurlijk teken geven dat haar zal veroordelen.

Deze wet gaat zelfs verder door de vrouw genade te schenken, *zelfs als ze schuldig is*. Op overspel staat de doodstraf (Leviticus 20:10), maar de vrouw die in Numeri 5 schuldig wordt bevonden, mag niet tot de doodstraf worden veroordeeld. De veroordeling is volledig uit handen van mensen genomen en God Zelf straft haar met een bovennatuurlijk teken. Noch de echtgenoot, noch de gemeenschap heeft het recht om aanvullende wettelijke sancties op te leggen. Zoals Milgrom schrijft:

[Het proces] geeft de priesterlijke wetgever een acceptabele toets waarmee hij de veroordeling en bestraffing van een niet-betrapte overspelige vrouw uit de handen van mensen kan wegnemen en zo kan garanderen dat zij niet ter dood zal worden gebracht.

-Jacob Milgrom, "A Husband's Pride, A Mob's Prejudice," Bible Review 12.4 (1996): 21

Laten we nu naar een ander bezwaar kijken. Feministen en andere critici noemen dit rituele proces vaak een 'berechting door beproeving'. Een berechting door beproeving was een gerechtelijke handelswijze waarbij een vonnis werd bereikt door de verdachte aan een pijnlijke of gevaarlijke test te onderwerpen. Wendy Alsup geeft een geweldige samenvatting:

De heksenprocessen van Salem in het koloniale Massachusetts maakten de 'berechting door beproeving' beroemd. Dergelijke beproevingsen hebben in vele culturen over de gehele wereld een lange geschiedenis. Er waren verschillende soorten beproevingsen: beproevingsen door brand, beproevingsen met olie, beproevingsen door warm water, beproevingsen door koud water, beproevingsen door zuur te drinken en beproevingsen door gevechten. De meeste middeleeuwse 'berechtingen door beproeving' hadden een gemeenschappelijk thema, namelijk dat de goden een onschuldig persoon zouden beschermen tegen schade. Gooi iemand vastgebonden in een koude rivier en als hij onschuldig was, zou hij op miraculeuze wijze naar boven komen drijven. Dwing een vrouw om over hete kolen te lopen, en als ze niet was verbrand (of haar brandwonden snel genazen), was ze onschuldig voor de beschuldigingen die tegen haar waren gericht. Religieuze leiders geloofden dat de wonderbaarlijke tussenkomst van de goden een persoon zou beschermen in een situatie die bedoeld was om hem kwaad te doen. Dat is hoe de meeste oude 'berechtingen door beproeving' functioneerden.

-Wendy Alsup, "Is Numeri 5 Good for Women?" www.theologyforwomen.org

Hoewel de situatie in Numeri 5 technisch gezien kan worden geclassificeerd als een 'berechting door beproeving', is een dergelijke classificatie enigszins misleidend. De beproeving in Numeri 5 kan niet echt worden vergeleken met enig andere, uiteraard problematische 'berechtingen door beproeving', aangezien er één groot verschil is: de beproeving van Numeri 5 veronderstelt dat je onschuldig bent totdat je schuld is bewezen.

In zijn boek *Flame of Yahweh* beschrijft Richard Davidson bijvoorbeeld de verschillen tussen de toets van Numeri 5 en andere overeenkomende juridische procedures in het Nabije Oosten:

Bijvoorbeeld, in de Code van Hammurabi staat een bevel voor de beproeving van jaloezie, waarbij de vrouw 'zichzelf in de heilige rivier zou werpen'. Als ze zonk, was ze schuldig en als ze het overleefde, was ze onschuldig. Bij de "bittere water- openbaring" was er een wonder nodig om de vrouw volgens de Bijbelse wetgeving te veroordelen, maar voor de vrouw in de levensbedreigende rivier, de Mesopotamische versie, was er een wonder nodig als ze onschuldig was. Het Bijbelse gebod voor de vermoedelijke overspelige vrouw veronderstelde dus dat ze onschuldig was totdat haar schuld was bewezen, terwijl de Mesopotamische tegenhanger schuld veronderstelde totdat haar onschuld werd bewezen.

Dr. Richard Davidson, "Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament," blz. 352-353

Andere 'berechtingen door beproeving' vereisten dat de verdachte iets heel gevaarlijks overleefde om zijn of haar onschuld te bewijzen. De toets van Numeri 5 is in principe onschadelijk. Het 'bittere water', dat de vermoedelijke overspelige vrouw moest drinken, was letterlijk gewoon stoffig water. Het smaakte waarschijnlijk niet erg goed, maar het brouwsel op zich was onschadelijk. Als ze onschuldig was, hoefde ze zich nergens zorgen om te maken, en ze zou waarschijnlijk het proces *willen* doorlopen als dat betekende dat ze binnen de gemeenschap vrijgesproken zou worden. Als ze schuldig was, verdiende ze straf. Maar de enige manier waarop de vrouw kwaad kon overkomen, was als er een bovennatuurlijk wonder gebeurde, en dan alleen als ze schuldig was.

Laten we nu snel even een ander onderwerp bespreken. Deze passage werpt nog een bezwaar op tegen de Bijbelse ethiek met betrekking tot abortus. Sommige sceptici, en zelfs zogenaamde liberale christenen, staan erop dat de vrouw in deze passage zwanger is en dat het brouwsel dat ze moet drinken ertoe leidt dat ze een miskraam krijgt. Met andere woorden, er wordt gezegd dat de priester in wezen een abortus op de vrouw uitvoert door haar het bittere water te laten drinken. Er wordt aangenomen dat de vloeistof op de een of andere manier ervoor zorgt dat ze een miskraam krijgt. Sommigen beweren dus dat de Bijbel abortus gebruikt als straf.

Helaas lijken sommige Engelse vertalingen dit bezwaar te ondersteunen. In de eed waarmee de vrouw moet instemmen, zegt de priester het volgende:

Numeri 5:21-22, HSV

... De HEERE (JHWH) zal u tot een vervloeking en tot een verwensing stellen, te midden van uw volk, doordat de HEERE (JHWH) uw heup doet invallen en uw buik doet opzwellen. Dit water, dat de vervloeking meebrengt, zal in uw binnenste komen en uw buik doen opzwellen, en uw heup doen invallen. En de vrouw zal zeggen: Amen, amen!

Maar dit is wat de NIV zegt:

Numeri 5:21-22, NIV (vertaald)

De HEERE [JHWH] zal u tot een vervloeking stellen, te midden van uw volk, wanneer Hij je baarmoeder een miskraam geeft en je buik opzwellt. Moge dit water dat een vloek brengt, je lichaam binnendringen zodat je buik opzwellt of je baarmoeder een miskraam krijgt. Dan moet de vrouw zeggen: Amen. Zo zal het zijn.

Het Hebreeuwse woord dat in de NIV met "miskraam" is vertaald, is *naphal*, wat 'vallen' betekent. Het woord dat is vertaald met "baarmoeder" is *yarek*, wat eigenlijk dij of zijkant betekent. De NIV-vertaling is hierin uniek onder alle andere grote Engelse vertalingen. Het is de enige vertaling die aangeeft dat er een miskraam plaatsvindt, wat duidelijk een verkeerde vertaling is. Alle andere vertalingen zeggen "heup doen invallen", "schoot laat verschrompelen (NBV)", enz.

Maar wat houdt deze vloek precies in? Welnu, de taal die wordt gebruikt voor het opzwellen van het lichaam en het invallen van de heup is dubbelzinnig. Timothy R. Ashley schrijft:

Over de uitvoering van de tweede straf is veel gediscussieerd. De meeste moderne Nederlandse vertalingen zijn het erover eens dat er zoiets staat als "een ingevallen heup en een gezwollen buik" [...] Aangezien de zegen die verbonden wordt aan de onschuldige vrouw het vermogen is om kinderen te baren, verbinden de meeste commentatoren de vloek met het onvermogen om kinderen te krijgen. Het woord heup (*yarek*) lijkt, naast de letterlijke betekenis van het bovenste deel van het been, eufemistisch te worden gebruikt voor de plaats van de voortplantingskracht bij mannen, misschien vanwege de nabijheid van het dijbeen bij de seksuele organen. Deze passage is de enige plaats waar we een dergelijk gebruik kunnen vinden voor een vrouw. Een ingevallen heup lijkt daarom te wijzen op het invallen of atrofiëren van het geslachtsorgaan, zodat het onmogelijk wordt om zwanger te worden.

-Timothy R. Ashley, "The Book of Numeri: The New International Commentary on the Old Testament"

Geleerde Roy Gane merkt op:

Haar 'heup' zal invallen (?) En haar buik zal opzwellen (?) (5:21-22, 27). De eerste, waarbij 'heup' kennelijk de voortplantingsorganen betekent (vgl. Gen 24:2, 9), kan worden beschouwd als steriliteit en kan verwijzen naar een verzakte baarmoeder.

-Roy Gane, "The NIV Application Commentary: Leviticus, Numeri"

Geleerden zijn het erover eens dat, ongeacht de fysieke manifestatie die deze vloek inhoudt, het resultaat onvruchtbaarheid is. En dit lijkt duidelijk te worden aangegeven in de tekst zelf, aangezien de vrouw gerustgesteld wordt dat ze kinderen zal kunnen blijven baren als ze onschuldig is (Numeri 5:28).

Er staat niets in de tekst dat zelfs ook maar suggereert dat een foetus wordt gedood als onderdeel van deze vloek. Ter ondersteuning van deze conclusie kunnen een aantal redenen worden gegeven.

Allereerst vinden we nergens in de tekst ook maar enige aanwijzing dat de vrouw zwanger is. Dat idee wordt door sceptici gewoon in de tekst gelezen, maar het is een volledig ongegronde veronderstelling. Dit feit alleen al is voldoende om het idee te verwerpen dat deze passage een abortus beschrijft, maar er is meer.

Als tweede is er niets bijzonder aan het 'bittere water' dat het lichaam van de vrouw zou aantasten of een miskraam zou veroorzaken. Dit wordt verder bewezen door het feit dat het geen invloed op haar heeft als ze onschuldig is.

Maar zelfs als we de ongegronde veronderstellingen van de scepticus aanvaarden en, in tegenstelling tot het bewijs, zeggen dat deze passage op een miskraam duidt, zou dat nog steeds niet bewijzen dat de Bijbel abortus toestaat.

Nogmaals, het water zelf kan geen miskraam veroorzaken. Het is God die bovennatuurlijk ingrijpt en de vrouw vervloekt als ze schuldig is. Dus zelfs als we - nogmaals aannemen, in tegenstelling tot het bewijs - dat dit het doden van een ongeboren kind met zich meebrengt, is God de rechtvaardige Rechter die de macht heeft over leven en dood. Als Hij vaststelt dat het goed is om een leven te nemen, is dat Zijn voorrecht.

Dit roept natuurlijk aanvullende filosofische vragen op over Gods goedheid in het licht van het feit dat Hij onschuldige levens neemt. We behandelen enkele van deze kwesties in onze studie: "[Geef God in de Bijbel Opdracht tot Genocide?](#)".

Maar als we dat even terzijde stellen, voor nu is het punt: Zelfs als de scepticus gelijk heeft in zijn ongegronde veronderstellingen, geeft deze passage mensen nog steeds niet het recht om het leven van een ongeboren baby te beëindigen. God heeft het recht om het leven te nemen, en wij niet. Deze passage bekrachtigt dus op geen enkele manier abortus als straf.

We komen dan tot de conclusie dat we hier absoluut geen voorbeeld hebben van de mishandeling van vrouwen en dat de 'Toets op Overspel', in Numeri 5:11-31, juist heel goed laat zien dat God vrouwen juist wil beschermen. Het beschermt vrouwen tegen de onvoorspelbare reactie van een jaloerse echtgenoot door een bemiddeling te eisen. Het bood een manier om dergelijke vermoedens binnen het huwelijk op te lossen die een gezin zouden kunnen vernietigen als ze niet worden opgelost. Het bood een manier voor een vrouw om haar naam te zuiveren en kwaadardige geruchten binnen de gemeenschap te stoppen. Het verleent zelfs genade aan een vrouw die zich schuldig maakt aan overspel, doordat er niet wordt geëist dat ze ter dood wordt gebracht voor haar misdaden of dat ze wordt onderworpen aan eventuele aanvullende straffen die door de menselijke rechtbank worden opgelegd. Bovendien, in tegenstelling tot wat sceptici beweren, geeft niets in de passage zelfs ook maar de geringste aanwijzing voor een goedkeuring van abortus. Nogmaals, in elke passage herinnert de Schrift ons aan de grootste wijsheid, de gerechtigheid en genade van God.

We hopen dat deze studie je tot zegen is geweest. Vergeet niet om alles te blijven onderzoeken.

Sjalom

Voor meer informatie over dit onderwerp of ander onderwijs, bezoek ons op www.testeverything.net (Engelstalig onderwijs)

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)